

‘Obama toont geen leiderschap’

De invoering van een nieuw zorgstelsel in de Verenigde Staten gaat niet zonder slag of stoot. Wat dat betreft lijken de VS wel op het Nederland van voor 2005, toen we nog een ziekenfonds hadden. Amerikaan en Nederland-kenner Russell Shorto geeft zijn visie.

‘Ik verwacht eigenlijk niet dat het Obama lukt om een nieuw zorgstelsel door te voeren in de States. Er zijn teveel tegenkrachten. En Obama is gewoon niet een vaardige leider. Het lukt hem niet om grote groepen mensen achter zijn ideeën te krijgen, hij is meer het type ‘professor’. Ja, zijn verkiezingscampagne ging fantastisch natuurlijk maar dat was ook niet zo heel erg moeilijk. Bush had er zo’n puinhoop van gemaakt. Een land leiden vereist andere vaardigheden dan goed campagnevoeren. Ik ben pessimistisch, maar ik zal niet doordraven. “You never know. Maybe he learns”.’

Happy few

‘Het zorgstelsel in de Verenigde Staten is echt gigantisch duur. Toen ik nog in New York woonde was ik op jaarbasis zo’n 14.000 dollar kwijt aan mijn zorgverzekering. En dan was ik alleen verzekerd voor catastrofale dingen, een gebroken been enzo. Maar tandartskosten of medicijnen, die zitten niet eens in dat pakket van 14.000 dollar. Jullie Nederlanders willen niet weten hoe goed jullie systeem is. Terwijl ze in de Verenigde Staten denken dat zij het beste zorgstelsel ter wereld hebben. Als je veel geld hebt, dan ben je de koning te rijk. Want inderdaad, qua technologie en kennis is de medische sector in de Verenigde Staten iedereen ver vooruit. “But that’s for the happy few”.’

Slim

‘Omdat het zorgstelsel zo extreem duur is, zou je inderdaad verwachten dat de Amerikanen wel inzien dat er iets aan schort. En dat er dus iets moet veranderen. Je bent geneigd te denken dat mensen – waar ze ook leven - niet dom zijn. Maar dat zijn ze wel. Mensen laten zich makkelijk manipuleren. In de Verenigde Staten maken de Republikeinen daar heel handig gebruik van. Ze zetten het zorgstelsel neer als een socialistisch iets. Iets dat door de staat wordt opgelegd en begeleid. Daar zijn veel Amerikanen allergisch voor. En dat wordt in de anticampagnes flink aangezet. De Republikeinen grijpen het zorgstelsel aan om Obama pootje te lichten. Dat is politiek. En Obama heeft er geen antwoord op.’

Uitgesloopt

‘Okay, het zorgstelsel is al goedgekeurd door het Huis van Afgevaardigden. Of het ook door de Senaat wordt goedgekeurd (OPLETTEN OP ACTUALITEIT) betwijfel ik nog steeds. En ook al wordt ‘ie goedgekeurd, een heleboel belangrijke elementen zijn er inmiddels uitgesloopt. Om de herzieningen voor iedereen acceptabel te houden. Ik denk dat alleen voor de groep van onverzekerden wel iets verandert. Zij krijgen het beter. Maar voor Jan met de pet die 14.000 dollar per jaar betaalt, verandert er weinig.’

Way of life

‘Dat de Amerikaanse samenleving zo heftig reageert op de voorgenomen veranderingen van het zorgstelsel, heeft alles te maken met hun zelfbeeld. Ze zeggen dat het nieuwe zorgstelsel een bedreiging is voor “their way of life”. Een inbreuk op hun vrijheid. Op hun privacy. Er zijn hele volksstammen binnen de Verenigde Staten voor wie de kleinste vorm van overheidsbemoeienis al de grootste gruwel is. Het ironische is dat de arme staten in het zuiden van de Verenigde Staten zoals Mississippi, de grootste weerstand tegen het nieuwe zorgstelsel hebben. Liever de vrijheid om arm te zijn dan geregeerd te worden door de nationale overheid.’

Medicare

Heel frappant binnen dit alles is dat het zorgstelsel voor de 65-plussers – Medicare – uiterst populair is. Frappant omdat Medicare door de nationale overheid wordt gereguleerd en gesubsidieerd. Dankzij Medicare hoeven 65-plussers niet meer van die idiote bedragen op te hoesten om verzekerd te zijn van goede zorg. Iedereen blij. Alleen dringt dat blijkbaar niet tot iedere Amerikaan door.’

Crisis

‘Of de economische crisis, die flink huishoudt in de Verenigde Staten, over vier, vijf jaar overwonnen is, dat weet ik natuurlijk ook niet. Wel is het zo dat de Amerikanen erg inventief en creatief zijn. De geschiedenis heeft aangetoond dat de Amerikaanse maatschappij in staat is zichzelf te vernieuwen. Zichzelf te herontdekken. Keer op keer. De kracht van de Amerikaanse samenleving is dat zij mensen niet uitsluit. Het zijn vaak de creatieve denkers en doeners van de wereld die de aantrekkingskracht van de Verenigde Staten niet kunnen weerstaan.’

Russell Shorto (50)

- directeur van de stichting John Adams Institute
- journalist bij de New York Times
- schrijver van tientallen boeken, ondermeer ‘The island at the center of the world’
- woont sinds 2007 in Amsterdam
- studeerde filosofie

China

‘China is een economische macht die de positie van Amerika als wereldmacht bedreigt, maar of China op de langere termijn ook die kracht behoudt, is de vraag. China heeft een monocultuur. Dit in tegenstelling tot de melting pot die Amerika is. Veel bruisender en meer flexibel. En okay, het is alweer een tijdje geleden dat de Verenigde Staten op het toppunt van hun macht waren - de jaren vijftig en zestig - maar weggevaagd zijn ze voorlopig nog niet. Amerikanen hebben toch altijd de neiging om dingen te veranderen als ze niet goed zijn. Ze leggen zich niet neer bij het noodlot. Zeker niet als ze ergens in geloven. Dat is misschien wel een puntje waar Nederlanders iets van de Amerikanen kunnen leren, of hun voordeel mee kunnen doen. Nederlanders hebben eerder de neiging zich neer te leggen bij genomen besluiten, ook al zijn ze het er niet mee eens. Ze accepteren het.’

‘God’s beloved country. Zo voelt de meerderheid van de Amerikanen het echt. Dat ze door God zijn uitverkoren het goede te doen. Of ik daarin geloof? Ik ben een deïst. Ik geloof in de kracht van de rede, de logica. En in de wetten van de natuur. Niet in een God die letterlijk ingrijpt. Het universum opereert zelfstandig.’

■ DOUWE ANNE VERBRUGGE